

DANSK SYGEPLEJERÅD

MEDLEMMERNE I CENTRUM

DANSK SYGEPLEJERÅDS BERETNING

2008-2010

Medlemmerne i centrum
Dansk Sygeplejeråds beretning 2008-2010

Redaktion: Dansk Sygeplejeråd
Forsidefoto: Ricky John Molloy

Layout: Dansk Sygeplejeråd Grafisk Enhed 10-21
Tryk: Schultz Grafisk

ISBN 87-7266-320-3

Copyright © Dansk Sygeplejeråd 2010

Alle rettigheder forbeholdes.

Fotografisk, mekanisk eller anden form for gengivelse eller mangfoldiggørelse er kun tilladt med angivelse af kilde.

MEDLEMMERNE I CENTRUM

DANSK SYGEPLEJERÅDS BERETNING
OKTOBER 2008 - FEBRUAR 2010

FORORD

MEDLEMMERNE I CENTRUM

Kongresperioden fra 2008 til 2010 har budt på store udfordringer for sygeplejerskerne og for vores organisation. Perioden har på mange måder været præget af udfordringer på det faglige felt, eftervirkningerne af den lange konflikt i 2008 og den medlemstilbagegang, vi har oplevet. Derudover har vi haft valg til næsten alle organisationens politiske poster.

Medlemstilbagegangen har været en helt central udfordring. Derfor var det godt, at vi allerede tidligt havde sat ind på en række felter for at styrke indsatsen i forhold til medlemmerne, vende medlemsudviklingen og øge medlemstilfredsheden. Det er en udfordring, som rækker langt ud over en enkelt beretningsperiode. Vi vil også i de kommende år skulle ruste organisationen og iværksætte nye initiativer, der kan styrke medlemmernes tilknytning til og oplevelser med organisationen.

Vi har taget mange væsentlige skridt for at styrke dialogen med medlemmerne. I kongresperioden har en række kredse fået nye lokaler og arbejdet for at styrke

rammerne for medlemsbetjeningen og medlemsrettede aktiviteter. I forlængelse af arbejdet med udviklingsretningen for TR har vi udviklet en ny grunduddannelse til tillidsrepræsentanterne, som vil være med til at styrke dem i deres arbejde tæt på medlemmerne.

Faget er det, der binder alle sygeplejersker sammen. I takt med, at sundhedsvæsenet bliver mere specialiseret, og der bliver udviklet nye sygepleje- og behandlingstilbud, opstår der en række nye krav og muligheder for sygeplejerskerne. Derfor har vi i beretningsperioden i stigende grad arbejdet for at styrke sygeplejens placering i sundhedsvæsenet. Det handler om at styrke fagidentiteten og gå i dialog omkring opgavedeling og nye arbejdsområder for sygeplejersker. Og så gælder det ikke mindst behovet for sygeplejerskers fortsatte efter- og videreuddannelse.

Vi er en anerkendt og troværdig aktør i forhold til sygeplejefprofessionen og den faglige udvikling. Det hænger ikke mindst sammen med, at vi bruger mange ressourcer på at påvirke sundhedsvæsenets udvikling. Sygeplejens placering i sundhedsvæsenet og mulighederne for faglig udvikling hænger snævert sammen med den måde, sundhedsvæsenet er indrettet på. Derfor har vi været aktive i forbindelse med at få stoppet nedskæringerne på sygehusene. Og vi har haft fokus på en lang række sundhedspolitiske områder. Det drejer sig f.eks. om forholdene for de medicinske patienter, akutområdet, arbejdsdelingen mellem faggrupperne, kliniske ekspertsygeplejersker og meget andet. Gennem analyser, kommunikation og politisk interessevaretagelse har vi som organisation været i stand til at sætte markante aftryk i sundhedsdebatten til gavn for medlemmerne og patienterne. Den kurs vil vi fortsætte i de kommende år.

Grete Christensen
Formand

EN LEVENDE ORGANISATION MED ET STÆRKT DEMOKRATI

Vi er samlingspunktet for alle sygeplejersker – fra studerende til topchefer. Derfor kan vi tale med én stemme over for politikere og arbejdsgivere.

Forskelligheden kræver, at vi er opmærksomme på de særlige vilkår og interesser, som de forskellige medlemmer har. Vi er rummelige og lydhøre, og der skal være god plads til den enkelte inden for fællesskabets rammer.

Fællesskaber opstår ikke af sig selv. Det gælder også blandt sygeplejersker. Derfor har vi i kongresperioden haft et særligt fokus på vores tilbud til medlemmerne, så det altid er attraktivt at være medlem af Dansk Sygeplejeråd.

Vores organisation hviler på et demokratisk grundlag. Derfor er der mange muligheder for at engagere sig i og bidrage til organisationens liv – f.eks. gen-

nem deltagelse i valgene til formandspost og kredsbestyrelser. Eller gennem posten som tillidsrepræsentant, hvor vi i kongresperioden har fokuseret på at implementere TR-udviklingsretningen, som peger på, at TR'erne er vores repræsentanter tættest på medlemmerne.

Stærke resultater opstår i et samarbejde med andre. Når vi skaber resultater til medlemmerne, samarbejder vi derfor med andre organisationer – både i Danmark og i udlandet. I kongresperioden har vi fokuseret og prioriteret det nationale såvel som det internationale arbejde for at fremme fælles interesser omkring udvikling af sygeplejen samt arbejds- og levevilkår for sygeplejersker.

MEDLEMSKABET SKAL VÆRE ATTRAKTIVT

Vi har i 2009 oplevet et fald i antallet af medlemmer. Noget kan tilskrives konflikten, andet skyldes, at demografien blandt medlemmerne ændrer sig. Set i det lys har vi sat et særligt fokus på at fastholde medlemmer, få flere nye medlemmer, og at medlemmerne er tilfredse med fællesskabet.

Vores indsats prioriterer bl.a. disse områder:

- Medlemsservice
- Kommunikation og markedsføring
- Tillidsrepræsentanterne
- Studerende og nyuddannede sygeplejersker
- Undervisere
- Ledende sygeplejersker
- Statsansatte sygeplejersker og privatansatte sygeplejersker.

Siden efteråret 2008 har vi oplevet et fald i organisationsprocenten fra 91 til 89 i 2010. Derfor er der sat et politisk mål for organisationsgraden pr. 1. januar 2011:

- Dansk Sygeplejeråd skal have en organisationsgrad på minimum 92 pct.
- Lederne skal have en organisationsgrad på minimum 92 pct.
- SLS skal have en organisationsgrad på minimum 75 pct.
- Derudover er det en målsætning, at medlemmernes samlede tilfredshed skal være højere end i medlemstilfredshedsundersøgelsen fra december 2008.

EKSEMPLER PÅ GENNEMFØRTE AKTIVITETER I 2009:

Nyt introduktionsmateriale til studerende
Uddeling af emblemer ved dimission
Netværk for nyuddannede i en kreds
Kampagnen Tjek din lønseddel
Værktøjer målrettet FTR og TR
Eksklusive tilbud til medlemmerne, primært via log-in på hjemmesiden
Dialogmøder om fagidentitet

NYE PLANER FOR VORES KOMMUNIKATION

Hovedbestyrelsen vedtog i april 2009 en ny kommunikationsplatform. Platformen afløser alle hidtidige planer for vores kommunikation og samler dermed alle kommunikationskanaler (dsr.dk, Sygeplejersken, Forkant, Synergi mv.) i en fælles plan. Den nye kommunikationsplatform sætter også retningen mod et større medlemsfokus. Målet er, at medlemmerne i endnu højere grad skal være i centrum, når Dansk Sygeplejeråd kommunikerer med medlemmerne og omverdenen. Konkret har vi f.eks. lavet en særlig hjemmeside om den aktuelle udvikling på operationssygeplejerskernes arbejdsfelt og et nyhedsbrev til de undervisende sygeplejersker.

SYNLIG VÆRDI AF MEDLEMSKABET

I forlængelse af den nye kommunikationsplatform har vi arbejdet målrettet med øget fokus på medlemmerne. Vi vil skabe tættere kontakt mellem Dansk Sygeplejeråd og medlemmerne og sætte endnu større fokus på den værdi og de resultater, vi skaber for medlemmerne.

Nogle af de medlemsfokus-initiativer, vi har gennemført på kommunikationsområdet, er:

- Ny og bedre velkomstmappe til nye medlemmer.
- Mere information om eksisterende medlemstilbud som f.eks. Lån & Spar, Bauta og Forbrugsforeningen og udvikling af nye medlemstilbud.
- Guld Værd-kampagne på Facebook og på go-cards i landets caféer med fokus på sygeplejerskers værdi.
- Ny, kortere og mere overskuelig medlemspjece.
- Mere brugervenlig kalender.
- Artikler i Sygeplejersken under overskriften "DSR på sagen", der sætter fokus på konkrete resultater, hvor DSR hjælper for det enkelte medlem.

PORTALEN I EN FORANDRINGSFASE

I 2009 besluttede vi, at portalen www.dsr.dk skal relanceres i 2010. Omlægningen finder sted i forbindelse med, at vi skal have et nyt medlemssystem i 2010. Et af målene med det nye medlemssystem er, at vi i fremtiden kan arbejde med mere målrettede medlemstilbud. I 2009 lagde vi dele af portalen bag et medlems-log-in som led i arbejdet med medlemsfokus. Det drejede sig bl.a. om information om overenskomstforhold, Sygeplejerskens artikelarkiv og debatten.

Guldkampagnen på Facebook – 2009 var året, hvor DSR kom på Facebook.

BEDRE SERVICE TIL MEDLEMMERNE

Vi har i kongresperioden fokuseret på forenkling, effektivisering og optimering af arbejdsgange og procedurer for at give medlemmerne en bedre service. Samtidig har vi igangsat et projekt om digital medlemservice. Målet er bl.a., at medlemmerne skal have en række nye selvbetjeningsmuligheder via webportalen. Det kan f.eks. være at se relevante informationer i forhold til deres stamoplysninger, henvendelser, sager, kurser, interesser osv.

DANSK SYGEPLEJERÅDS STRUKTUR I PRAKSIS

Dansk Sygeplejeråd blev november 2007 opdelt i fem kredse. I 2009 foretog vi en evaluering af strukturen blandt medlemmer, de kongresdelegerede, tillidsrepræsentanter og fællestillidsrepræsentanter. Evalueringen peger på, at medlemmerne ofte ikke oplever sammenhæng mellem medlemmer og organisationen. Tillidsrepræsentanter oplever at være kommet længere væk fra organisationen, mens FTR'erne omvendt oplever, at de er kommet tættere på. Resultaterne fra evalueringen indgår i vores videre arbejde i forhold til fastholdelse og rekruttering af medlemmer, implementeringen af udviklingsretningen for tillidsrepræsentanter og kongressen i 2010.

Samtidig har kredsene arbejdet med at skabe bedre rammer for at styrke og professionalisere medlemsserVICEN. Flere kredse har fået nye lokaler, der også styrker rammerne for medlemsrettede aktiviteter.

FORMANDEN GÅR I DIALOG MED MEDLEMMERNE

Siden Grete Christensen i september 2009 blev valgt som ny formand for Dansk Sygeplejeråd, har hun besøgt en lang række af medlemmerne på deres arbejdspladser i hele landet. Det gælder både offentlige og private hospitaler, hjemmesygepleje, plejeboliger, sundhedscentre og uddannelsesinstitutioner. Målet med arbejdspladsbesøgene er at sikre en rød tråd mellem de indsatser, Dansk Sygeplejeråd prioriterer, og de udfordringer, medlemmerne oplever i hverdagen.

NÅR SKADEN ER SKET

Gennem pladsen i Erhvervs sygdomsudvalget har vi været med til at få udvidet anerkendelsen af depression og iskæmiske hjertesygdomme som følge af visse former for længerevarende stress. Der er dog fortsat meget stramme anerkendelseskriterier, og kun ganske få er anerkendt. Vi har også medvirket til, at der nu er åbnet op for anerkendelse af brystkræft, såfremt der har været mindst 20 års natarbejde. Lige nu er vi i kontakt med 64 sygeplejersker, der har anmeldt brystkræft. Heraf er foreløbig 9 anerkendt, 19 afvist og 36 sager fortsat under behandling.

Gennem samarbejde med de øvrige organisationer i FTF og LO arbejder vi for at forbedre rammerne for anerkendelse af arbejdsskader. For at sikre arbejdsmiljøet fører vi sager om erstatningsansvar mod ar-

Grete Christensen har, siden hun blev valgt som formand, besøgt en række af medlemmernes arbejdspladser.

bejdsgiverne, når manglende overholdelse af Arbejdsmiljøloven er årsag til, at sygeplejersker kommer til skade. På den måde sikrer vi, at medlemmer, der kommer til skade, får den bedst mulige erstatning.

MEDLEMMERNE FÅR MERE JURIDISK BISTAND

Vi har i kongresperioden haft et skærpet fokus på at sikre medlemmernes løn- og ansættelsesmæssige interesser. F.eks. har en enkelt kreds sikret 210.000 kr. i bod og erstatning fra fire kommuner.

Det skærpede fokus samt den generelle konjunkturudvikling i samfundet har i det hele taget betydet væsentligt flere sager om løn- og ansættelsesforhold – herunder opsigelser og konkurser inden for privatområdet. Samtidig er antallet af henvendelser fra medlemmer, der er blevet involveret i en patientklagesag, dvs. overtrædelse af autorisationsloven, forøget væsentligt. Af Patientklagenævnets statistiske oplysninger fremgår ligeledes, at antallet af afgjorte sager, der involverer en eller flere sygeplejersker, er steget fra 201 i 2007 til 267 i 2008.

I 2008 blev 529 overenskomstansatte sygeplejersker afskediget. I 2009 var det tal vokset til 799.

Hjælpefonden har alene i 2009 udbetalt ca. 1 mio. kr. til medlemmer.

DSR PÅ SAGEN: FYRET UNDER BARSELSORLOV

Fem måneders fratrædelse og omplacering til en anden stilling var tilbuddet til sygeplejerske Kirsten Erck, da hun midt under sin barselsorlov blev fyret. Sygeplejersken kontaktede Dansk Sygeplejeråd, som overtog sagen, fordi juristerne skønnede, at fyringen var begrundet i sygeplejerskens barselsorlov, og at der derfor var sket et brud på ligebehandlingsloven.

Kirsten Ercks afskedigelse blev efterfølgende trukket tilbage. Hun arbejder dog ikke længere på afdelingen. ”Jeg er ret sikker på, at hvis jeg ikke havde været på barsel, så havde de heller ikke fyret mig. Det er jo altid nemmere at afskedige folk, som man ikke går op og ned ad hver dag. Jeg er meget glad for den støtte, jeg har fået af DSR, og kan kun opfordre andre medlemmer, der kommer i en lignende situation, til at kontakte fagforeningens jurister. De hjalp mig, og de kan også hjælpe andre,” lyder det fra Kirsten Erck.

VI HENTER MILLIONER HJEM I ERSTATNINGER

Vores arbejdsskadeteam har i kongresperioden fået 481 nye sager. I løbet af perioden har teamet afsluttet 462 sager. Sekretariatets arbejdsskadeteam havde den 31.12.2009 536 aktive sager, hvoraf ca. 10 pct. af sagerne også er omfattet af anden lovgivning (erstatningsansvar, sagsanlæg mod Ankestyrelsen mv.). Dansk Sygeplejeråd har været med til at sikre, at 256 medlemmer har fået godtgørelser for varigt men på i alt 6,7 mio. kr. Vi har også været med til at skaffe erstatning for tabt erhvervsevne til 204 medlemmer, som i alt har fået 27,1 mio. kr.

DET INDRE DEMOKRATI I ARBEJDE

FORMANDSVALG

Der var i 2009 kampvalg om formandsposten i Dansk Sygeplejeråd. Baggrunden for formandsvalget var, at Dansk Sygeplejeråds formand siden 2000, Connie Kruckow, valgte at fratræde formandsposten med virkning fra den 1. juni 2009. Ny formand blev fungerende formand Grete Christensen, der fik 50,8 pct. af de afgivne stemmer, mens modkandidaten, formanden for Lederforeningen Irene Hesselberg, fik 47,3 pct. Det er første gang siden 1972, at vi gennemfører en urafstemning blandt alle ca. 60.000 stemmeberettigede medlemmer til et formandsvalg. Ved andre formandsvalg er formanden blevet valgt af de delegerede i kongressen.

VALG TIL KREDSBESTYRELSENE

Vi havde ved valget til kredsbestyrelserne i 2009 fokus på at styrke rekrutteringen af kandidater og få en høj stemmeprocent. Der har været valg i alle kredse. I to kredse var der udelukkende valg til kreds næstformandsposterne, da der var opstillet netop det antal kredsbestyrelsesmedlemmer eller færre, end der skulle vælges. I alle kredse blev kredsformanden valgt uden afstemning, da der ikke var modkandidater. Ved evalueringen af valgene fremgik det, at der er behov for at skabe mere synlighed mellem valgene, hvis vi skal skabe en større interesse for dels at rekruttere kandidater og dels at medvirke i afstemningen.

VALG TIL LEDERFORENINGENS BESTYRELSE

Også ved valget af bestyrelsesmedlemmer til Lederforeningen har der været fokus på at styrke rekrutteringen af kandidater og på at få en høj stemmeprocent. Der har været afholdt valg til bestyrelsen i tre kredse. I to kredse blev bestyrelsesmedlemmerne valgt uden afstemning, da der var opstillet netop det antal bestyrelsesmedlemmer, der skulle vælges. Formanden, Irene Hesselberg, blev valgt uden afstemning, da der ikke var modkandidater.

I DSR's kredse er der pr. 9. november 2009 valgt 5 kredsformænd, 18 kreds næstformænd og 134 bestyrelsesmedlemmer – dvs. i alt 157.

Heraf var 83,4 pct. kvinder og 16,6 pct. mænd – ved valget i 2007 var der 84,9 pct. kvinder og 15,1 pct. mænd. Der er 29,9 pct. nyvalgte og 70,1 pct. genvalgte.

FORMANDSVALG

I alt stemte 24.982 af de knap 60.000 stemmeberettigede sygeplejersker. Det giver en stemmeprocent på 42,7. Målet var en stemmeprocent på 55. 48,2 pct. af stemmerne blev afgivet elektronisk via internet eller sms.

VALG TIL KREDSBESTYRELSENE

Stemmeprocenten ved kredsbestyrelsesvalget 2009 blev 27,9. Det er et fald fra 2007, hvor stemmeprocenten var 39. Målet var en stemmeprocent på 45. 45,2 pct. af stemmerne var elektroniske. Det er en stigning fra 2007, hvor fordelingen var 81 pct. brevstemmer og 19 pct. elektroniske.

VALG TIL LEDERFORENINGENS BESTYRELSE

Stemmeprocenten ved valget til Lederforeningen blev 26,5. Målet var en stemmeprocent på 50. Ved dette valg var det for første gang kun muligt at stemme elektronisk.

FULD FART PÅ DEN ORGANISATORISKE UDDANNELSE

En af de væsentlige forudsætninger for at være en organisation tæt på medlemmerne er kompetente og veludannede tillidsrepræsentanter og sikkerhedsrepræsentanter. For at styrke tillidsrepræsentanterne har vi i kongresperioden arbejdet på at udrulle udviklingsretningen for TR.

TR-GRUNDUDDANNELSEN I NYE RAMMER

Hovedbestyrelsen fastlagde i januar 2009 rammerne for en ny grunduddannelse for TR. Den nye grunduddannelse er sat i gang pr. 1. januar 2010. Som en del af grunduddannelsen har vi udarbejdet en fælles ramme for lokale introduktionsforløb.

OVERBYGNINGSUDDANNELSE

I takt med at flere og flere tillidsrepræsentanter får til opgave at forhandle lokalt, har vi udviklet et nyt forhandlingskursus i grundlæggende forhandlingsteknik: "Opnå resultater som forhandler". Til de tillidsrepræsentanter, der arbejder med mere strategiske forhandlinger, har vi udviklet kurset "Brug dig selv i forhandlingssituationen".

2009 var samtidig også året, hvor de første deltagere på diplomuddannelsesforløbet blev færdige med uddannelsen. Uddannelsen retter sig mod erfarne FTR/TR'er med særligt fokus på sundhedsområdet. Erfaringerne med uddannelsen har været så positive, at der er iværksat endnu et forløb af diplomuddannelse i samarbejde med Professionshøjskolen Metropol – Forvaltningshøjskolen.

Vi har sat fokus på den elektroniske formidling til tillidsrepræsentanterne. TRKompasset gik i luften i marts 2009 og fungerer som et vigtigt redskab for TR'er i deres rolle som rådgivere og problemløser i forhold til medlemmerne. På TRKompasset er der særlig fokus på læring gennem fakta, netværksdannelse og TR-nyheder. Vi har også lavet et tilsvarende SiRKompas til sikkerhedsrepræsentanterne.

Kredse og TR-kollegier har i kongresperioden haft mulighed for at bestille en række konceptaktiviteter til lokal afholdelse om temaer, der har generel interesse for TR's virke. Vi har også afviklet uddannelsesaktiviteter for TR-kollegier i hele landet med henblik på at udvikle kollegiets samarbejde og arbejdsopgaver ud fra TR-udviklingsretningen.

DANSK SYGEPLEJERÅD I PRESSEN

Igen i 2009 har en række af vores mærkesager fået presseomtale. Bl.a. gennem Sygeplejersken og Synergi har vi sat vigtige dagsordener om:

- Ligeløn
- Forholdene på de medicinske afdelinger
- DSR's løntjek-kampagne
- Bureaukrati og papirvælde på hospitalerne
- Kaos med sygeplejerskernes lønninger
- Sikkerhed på hospitalerne i forbindelse med bandeurolighederne
- Mangel på sygeplejersker på hospitalerne
- Ny arbejdsdeling i sundhedsvæsenet
- Kliniske ekspertsygeplejersker
- Problemer i autorisationslovgivningen
- Hvid Zone og rekruttering til sygeplejerskeuddannelsen.

INTERNATIONALT SAMARBEJDE

Internationalt er Dansk Sygeplejeråd engageret i både professions-, forhandlings- og tværfaglige organisationer. Dermed har vi indflydelse på internationale beslutninger – både i forhold til vores nordiske samarbejde, i EU og på globalt plan.

Konkret har formanden været med til at færdigforhandle en europæisk aftale om forebyggelse af stikskader, som nu er godkendt. Aftalen betyder større fokus på arbejdsmiljø og arbejdsskader – også for danske sygeplejersker.

Dansk Sygeplejeråds internationale engagement har også betydet, at der er indgået en aftale med arbejdsgiverne på sygehusområdet i Europa om retningslinjer for etisk rekruttering på tværs af landegrænser. Aftalen bidrager til, at arbejdsmarkedets parter i Danmark har en række konkrete etiske holdepunkter at støtte sig til i rekruttering og ansættelse af udenlandske sygeplejersker.

VERDENSKONGRES I SYDAFRIKA

ICN afholdt kongres i Durban juni 2009. 250 danske sygeplejersker deltog. Dermed var den danske delegation den største ud over værtsnationens. 26 medlemmer modtog stipendier fra Dansk Sygeplejeråd til at deltage i kongressen. 134 danske sygeplejersker præsenterede projekter på kongressen. De danske sygeplejersker stod dermed for 11 pct. af hele det faglige program.

DSR's SOLIDARITETSARBEJDE:

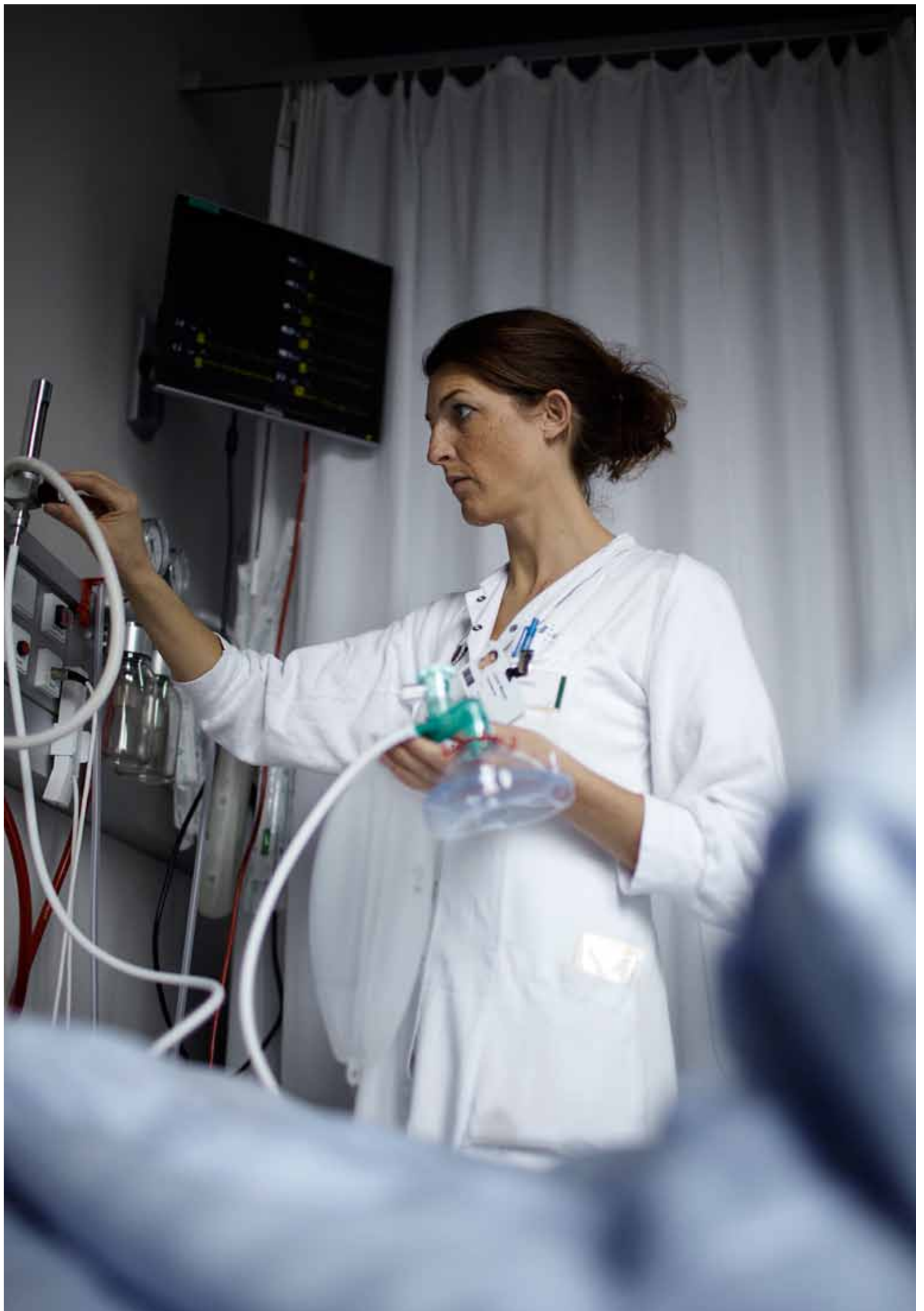
DSR deltager i solidaritetsarbejde for at skabe bedre vilkår for sygeplejersker og deres organisationer globalt og for at forbedre den globale sundhedstilstand. Dette sker gennem Dansk Sygeplejeråds Solidaritetsfond, som bl.a. støtter:

- Sundhedscenter i Swaziland, som arbejder med forebyggelse og behandling af bl.a. sygeplejersker, så disse står bedre rustet til at hjælpe andre befolkningsgrupper.
- PSI (Public Service International), som er en sammenslutning af mere end 600 fagforeninger i den offentlige sektor på verdensplan. Gennem deltagelse i PSI's arbejde bidrager vi som faglig organisation til at vise international fagforeningssolidaritet og er med til at sikre, at menneskerettighederne bliver overholdt.

KLIMAET ER ALLES ANSVAR

Klimaforandringerne har globale konsekvenser for sundhedsområdet – bl.a. fordi der er en øget risiko for allergi og spredning af sygdomme. Hovedbestyrelsen vedtog i 2009 en klimahandleplan, som bl.a. betyder, at Dansk Sygeplejeråd vil arbejde for, at der bliver taget klimahensyn ved udviklingen af sundhedsvæsenets infrastruktur eksempelvis ved sygehusbyggeri. Samtidig har vi forpligtet os til internationalt at arbejde for større opmærksomhed om de sundhedsmæssige problemer, der opstår som følge af klimaforandringerne.

Annette Lunde Hansen og Anne Thrane fra Ballerup Kommune deltog på ICN-kongressen i Durban i Sydafrika med deres præsentation: "Life style visits to children at age 3 1/2 and their families". Ligesom de fleste andre af de i alt 250 danske sygeplejersker var de ikklædt T-shirten fra Dansk Sygeplejeråd med teksten "Proud to be a nurse".

EN PROFESSION MED HØJ VÆRDI FOR SAMFUNDET

Kongresperioden har på løn- og ansættelsesområdet været præget af mange markante dagsordener. Gennem hele perioden har vi fokuseret på at sætte medlemmerne i centrum og skabe en lang række resultater og iværksætte særlige initiativer til fordel for medlemmerne. Når kongressen bliver afholdt, vil OK10 på det private område være gennemført, og nye overenskomster vil være indgået for de privatsatte sygeplejersker.

Samtidig er forberedelserne til OK11 for medlemmer i hele den offentlige sektor i fuld gang. Før kongressen udsender vi debatoplæg på både det regionale og kommunale område samt på statens område. Medlemmerne har mulighed for at komme med deres ønsker og krav i løbet af foråret og forsommeren, hvor Sundhedskartellet afholder kick-off konference for alle tillidsrepræsentanter. Rammerne for OK11 vil imidlertid være nogle helt andre end ved OK08.

OK08: 3.900 KR. MERE I MÅNEDSLØN

Resultatet af OK-08 medførte, at en sygeplejerske på et sygehus med mere end 10 års erfaring fik en gennemsnitlig stigning på 3.900 kr. om måneden, når alt regnes med. Tallet er korrigeret for udmøntningen fra reguleringsordningen.

LIGELØNSKAMPEN FORTSÆTTER

Vi har været med til at sikre, at Danmark har fået en lønkommission.

Kommissionen har til opgave at analysere lønnen og ansættelsesvilkårene for offentligt ansatte. Desuden skal den undersøge konsekvenserne af det kønsopdelte arbejdsmarked og i den forbindelse have fokus på forholdene inden for de traditionelle kvindefag i den offentlige sektor. Lønkommissionen offentliggør sin redegørelse i maj 2010 og overdrager den til arbejdsmarkedets parter, så den kan indgå som baggrundsmateriale ved OK11.

Vi har sammen med Sundhedskartellet besluttet at supplere Lønkommissionens arbejde med en lang række andre aktiviteter, som sikrer, at spørgsmålet om ligeløn og ligestilling kan fastholdes på den politiske dagsorden. Derfor er der igangsat en bred vifte af aktiviteter, som fra forskellige vinkler undersøger og belyser ligelønsproblemerne. I løbet af 2010 vil vi sammen med Sundhedskartellet igangsætte og offentliggøre følgende aktiviteter:

- **Ligelønpris.** Der er indstiftet en ligelønpris, der uddeles hvert år og første gang den 20. april 2010.
- **Historisk lønindplacering.** Projektet handler om at afdække, om den uligeløn, der kan konstateres i dag for Sundhedskartellets grupper, skyldes, at de traditionelle kvindefag også historisk har haft vanskeligt ved en værdifastsættelse, der afspejler ansvar, kompetence mv.
- **Ligelønsobservatører.** Kvinderådet har etableret et korps af ligelønsobservatører, som skal holde nøje øje med og følge op på den offentlige debat om ligeløn. Korpsset består af en række kendte forskere og kulturpersonligheder, og Sundhedskartellet bruger korpsset som afsæt i arbejdet for at sætte ligeløn på dagsordenen.
- **Aftalesystemet og ligeløn.** Projektet beskriver begrænsningerne i det offentlige forhandlingssystem, herunder hvorfor det er svært at ændre på lønrelationerne og ligelønsproblemerne.

Selvom Danmark på mange måder er langt fremme, når det gælder ligestilling mellem kønnene, halter vi stadig bagud, når det gælder ligeløn. En opgørelse fra 2007 over løngabet mellem mænd og kvinder i EU viser, at lande som Malta, Rumænien og Slovakiet har et mindre løngab end Danmark.

VI TJEKKER LØNSEDLER

Vi har i kongresperioden arbejdet for at synliggøre de muligheder, medlemmerne har for rådgivning og vejledning på løn- og ansættelsesområdet. Konkret har vi udviklet et koncept for tjek af lønsedler med kampagnemateriale og kommunikationsplan, som kredse og tillidsrepræsentanter kan gøre brug af. Derudover har vi udviklet en lønberegner til hjemmesiden, så medlemmerne selv har mulighed for at tjekke deres løn.

De foreløbige erfaringer viser, at der er noget at komme efter. I en enkelt kommune, hvor vi tjekkede lønsedler for 11 medlemmer, fandt vi tilgodehavender på ca. 50.000 kr.

SYGEPLEJERSKE FÅR 190.000 KR. TILBAGE I LØN

Sygeplejerske Ajsa Sudar på Aalborg Sygehus er i årvis ikke blevet honoreret for sin fulde anciennitet. Det opdagede Dansk Sygeplejeråds lokale tillidsrepræsentant, Pia Jødal, som gik ind i sagen. Tillidsrepræsentantens indsats bar frugt, og Ajsa Sudar får nu den løn, hun har krav på. Samtidig er det lykkedes Dansk Sygeplejeråds tillidsrepræsentant at få tilbagereguleret den løn, Ajsa Sudar ikke har fået udbetalt. Det drejer sig om ikke mindre end 190.000 kr.

FORHANDLINGER PÅ DET PRIVATE OMRÅDE

Med virkning fra 1. marts 2010 fornyes 68 overenskomster, som er indgået mellem Dansk Sygeplejeråd og virksomheder, der er medlemmer af en arbejdsgiverorganisation.

Selv om krisen kan mærkes, og der er set afskedigelser, og selvom nogle vikarbureauer er gået konkurs i 2009, er det generelle billede, at den private sundhedssektor ikke har været den mest udsatte.

Arbejdsgiverorganisationernes forventninger om noget nær en nulsumsløsning har ikke svækket kravet om, at der skal skabes resultater for medlemmerne på det private område. Medlemmernes krav til overenskomstfornyelse spænder vidt, og der er ud over løn- og pensionsforbedringer også fokus på andre områder, som f.eks. familiepolitiske forbedringer, efter- og videreuddannelse og kompetenceudvikling samt øget medbestemmelse og indflydelse især i forhold til arbejdstidsbestemmelserne.

Ajsa Sudar med sin tillidsrepræsentant Pia Jødal.

Sygeplejerskerne, der er omfattet af overenskomstfornyelsen, er ansat på privathospitaler og klinikker, arbejdsmiljøområdet og i vikarbureauer. Ca. 3.000-4.000 timelønnede vikarer i vikarbureauerne og ca. 1.000 månedslønnede sygeplejersker er omfattet.

Privatlønstatistikken for perioden september 2008 – september 2009 viser en gennemsnitlig lønudvikling på 5 pct.

VI SÆTTER FOKUS PÅ LEDERNES LØN

Dansk Sygeplejeråd arbejder for lige løn for lige ledelsesarbejde. På det regionale område har Dansk Sygeplejeråd aftalt en kortlægning af ledelsesfunktionerne i denne overenskomstperiode, og arbejdet vil belyse forholdene i syv udvalgte sygehusledelser. Kortlægningen beskriver ledelsens sammensætning, de enkelte ledelsesopgaver og opgavernes fordeling blandt sygehusledelsens medlemmer samt de væsentligste ledelses- og kommunikationsrelationer. Kortlægningen bliver en væsentlig del af grundlaget for Dansk Sygeplejeråds videre arbejde med ledelse.

I forhold til de statsansatte ledere har Dansk Sygeplejeråd haft fokus på lederne på professionshøjskolerne. Via COII er der i december 2007 indgået en organisationsaftale for de overenskomstansatte ledere (under direktør-/dekanniveau), ligesom der er forhandlet personlige klassificeringer for medlemmer ansat i direktør-/dekanstillinger.

For de tjenestemandsansatte ledere har vi via COII anlagt en sag ved tjenestemand retten for at få Personalestyrelsen og Undervisningsministeriet til at anerkende, at også disse 25 medlemmer havde krav på den generelle lønstigning pr. 1. april 2008. Sagen blev forliget, og hvert enkelt medlem har fået sit tilgodehavende.

Lederforeningens generalforsamling har besluttet, at Lederforeningen ønsker fuld forhandlings- og aftaleret for sine medlemmer inden for Dansk Sygeplejeråds love og rammer. HB har besluttet at styrke Lederforeningens administrative struktur inden for DSR's administrative rammer, samt sikre at Lederforeningen får større ansvar på forhandling på ledelsesområdet.

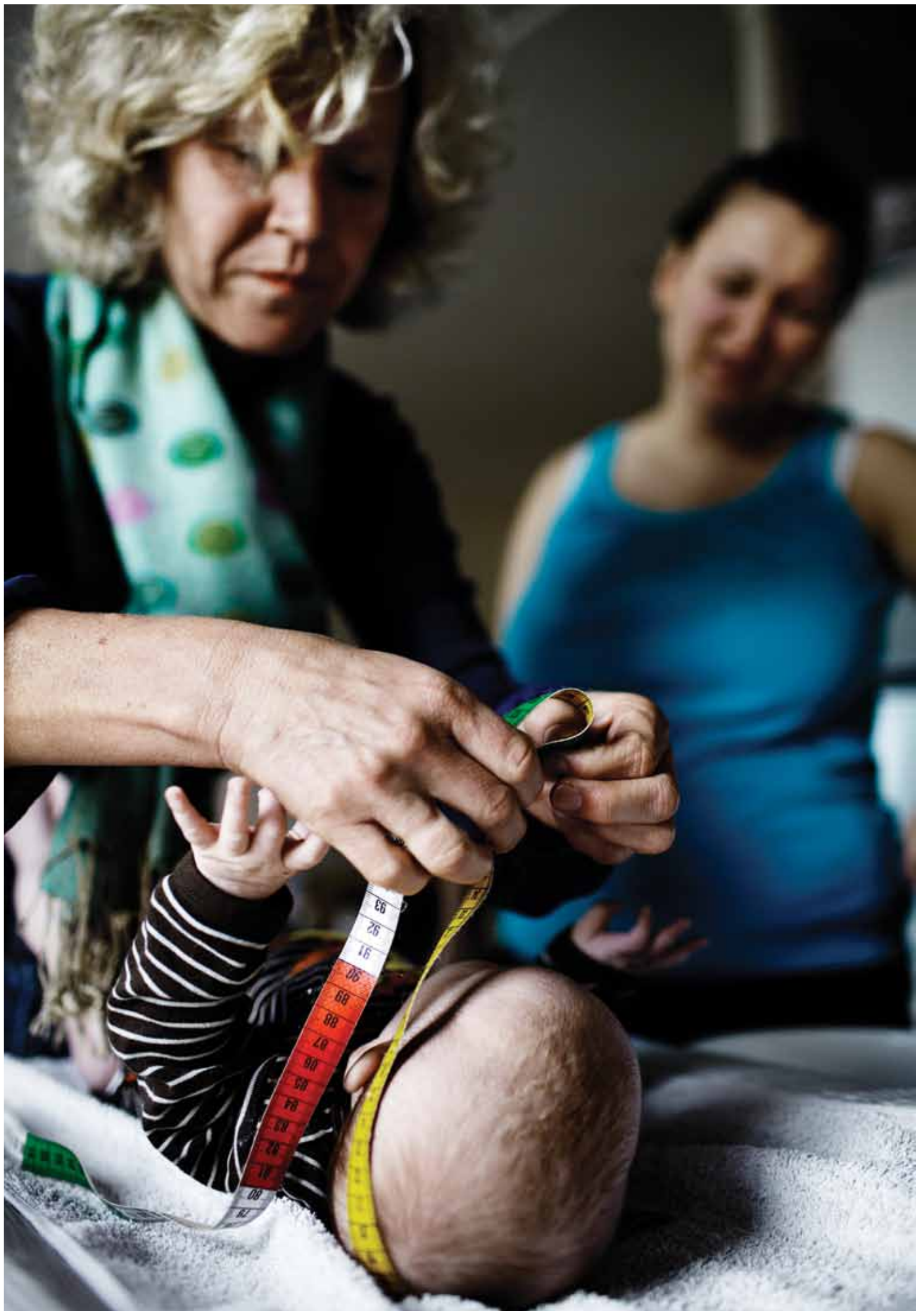
PERSONALEPOLITISKE PROJEKTER 2008-2011

Dansk Sygeplejeråd er gennem de personalepolitiske projekter i kommunerne og Danske Regioner med til at sætte fokus på særlige indsatsområder for at sikre kvalitet og udvikling på sundhedsområdet arbejdspladser og i forhold til medarbejdernes sundhed, trivsel og faglighed. Der er igangsat en række projekter og indsatser i forhold til f.eks.:

- Trivsel
- Vold
- Mobning
- Sundhedsfremme
- Fastholdelse af seniorer.
- Natarbejde og sundhedskorrekt planlægning
- God klinisk vejledning af studerende.

PERSONALEPOLITISK MESSE

Sammen med parterne i det personalepolitiske forum har Sundhedskartellet været med til at afholde personalepolitisk messe, som er den største af sin art i Danmark. På messen i januar 2010 blev sygeplejerske Marianne Gaardsøe, som er plejehjemsleder, kåret som Årets Hverdagshelt.

ET STÆRKT FAG I UDVIKLING

Faget er et af vores helt centrale indsatsområder. I takt med at sundhedsvæsenet bliver mere specialiseret, og der bliver udviklet nye sygepleje- og behandlingstilbud, opstår der en række nye krav til bl.a. sygeplejerskernes kliniske kompetencer, der rækker ud over grunduddannelsesniveaue. Dermed opstår der i stigende grad behov for, at sygeplejerskers viden og kompetencer bliver vedligeholdt systematisk og udviklet gennem efter- og videreuddannelse.

Dansk Sygeplejeråds ambition er at arbejde tæt sammen med DASYS, de faglige selskaber og uddannelses- og forskningsmiljøer om at styrke efter- og videreuddannelsesindsatsen på relevante områder. Det gør os i stand til at bidrage til udvikling af de rammer, der er grundlaget for at udøve professionel sygepleje af høj kvalitet til patienterne.

SÆT KURSEN FOR FREMTIDENS SYGEPLEJE

Kravene til sygeplejerskeprofessionen er under hastig forandring. Kravene til viden og dokumentation vokser markant. Borgernes sundheds- og sygdomsbillede ændrer sig. Behandlingsmulighederne bliver flere, der kommer ny teknologi, og sundhedsvæsenet bliver mere specialiseret. Aktivitetsniveauet stiger, og opgaveflytning står højt på dagsordenen i kommuner og regioner.

Det er en udvikling, som stiller store krav til sygeplejerskernes faglighed, viden og kompetencer. Og det er en udvikling, som betyder, at vi som sygeplejersker skal stille skarpt på vores egen praksis og være med til at synliggøre, hvilke kompetencer vi har, og hvor vi henter vores viden. Derfor har Dansk Sygeplejeråd iværksat en række initiativer, der sætter fokus på sygeplejerskernes fagidentitet og professionens udvikling.

DIALOGMØDER OM FAGIDENTITET OG PROFESSIONSUDVIKLING

Dansk Sygeplejeråds kredse afholder i løbet af 2010 en række medlemsmøder, hvor deltagerne sammen diskuterer, hvor professionen skal bevæge sig hen i de kommende år. Kvæsthuset har leveret et debatoplæg og baggrundsmateriale til brug for dialogmøderne, men det er de enkelte kredse, som tilrettelægger møderne ud fra lokale behov og interesser.

AKTIONSLÆRING STYRKER DEN FAGLIGE IDENTITET

Vi har i samarbejde med UCC udviklet et koncept for aktionslæring, som er afprøvet på det medicinske område i Kreds Sjælland og på det psykiatriske område i Kreds Hovedstaden. Metoden har vist sig at være velegnet til at styrke fagidentiteten på arbejdspladserne.

ARBEJDSGRUPPE SER PÅ UDDANNELSESBEHOVET

Som led i implementeringen af regeringens kvalitetsreform af den offentlige sektor blev det i trepartsaftalen fra 2007 mellem regeringen, KL, Danske Regioner og FTF besluttet, at regeringen skal fremlægge en samlet vurdering af det fremtidige behov for efter- og videreuddannelse på sygeplejerskeområdet. Regeringen nedsatte i foråret 2009 i regi af Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og Undervisningsministeriet en arbejdsgruppe, der fik til opgave at vurdere det fremtidige behov for efter- og videreuddannelse på sygeplejerskeområdet og dermed en udvikling og prioritering af det nuværende efter- og videreuddannelsesystem. Ud over de to ministerier var også Sundhedsstyrelsen, Danske Regioner, KL, FTF og Dansk Sygeplejeråd repræsenteret. Arbejdsgruppens rapport var ikke færdig ved beretningens afslutning.

SKOLERNE SKAL HAVE BEDRE RAMMER

Professionshøjskolerne danner rammerne om sygeplejerskernes grunduddannelse. Derfor er det væsentligt, at de organisatoriske rammer fungerer, og at økonomien er tilstrækkelig. Vi samarbejder med en lang række aktører på uddannelsesområdet om at sikre bl.a. et tilstrækkeligt økonomisk grundlag for professionshøjskolerne. Dette arbejde indebærer også, at vi forsøger at påvirke professionshøjskolernes grundlag, så det bliver ændret fra at være udviklingsbaseret til at være forskningsbaseret.

De kvartalsvise møder med tillidsrepræsentanterne på uddannelsesinstitutionerne og den løbende dialog med lederne bidrager til indsatsen med vigtig information og indsigt. Desuden er det vigtigt for os at være i bred dialog med alle undervisere. Derfor har et nyhedsbrev målrettet undviserne på professionshøjskolerne set dagens lys i februar 2010, ligesom vi har afholdt medlemsmøder på en lang række professionshøjskoler.

VELFÆRDSUDDANNELSERNE MANGLER OPMÆRKSOMHED

Dansk Sygeplejeråds næstformand skrev i januar 2010 en kronik i Politiken sammen med Stefan Hermann, som er rektor på Professionshøjskolen Metropol. I kronikken står der bl.a.:

”Der eksisterer på Christiansborg, i de kommunale og regionale landskaber en grundlæggende velfærdspolitisk konsensus. Alle vil velfærd. Mere og bedre, bakket op af befolkningens temmelig entydige prioritering heraf. Men kun få vil sikre uddannelse og forskning til velfærd.”

Hvid Zone blev skudt igang i foråret 2009.

HVID ZONE – STARTEN PÅ EN INTENSIV FREMTID

Dansk Sygeplejeråd har i samarbejde med bl.a. Professionshøjskolerne, Undervisningsministeriet, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Danske Regioner og Kommunernes Landsforening medvirket i den fælles rekrutteringskampagne Hvid Zone. Formålet med kampagnen er at øge rekrutteringen og kendskabet til de tre sundhedsuddannelser: sygeplejerske-, bioanalytiker- og radiografuddannelsen. Det konkrete mål er, at søgningen til de tre uddannelser ved kampagnens udløb i 2011 skal svare til dimensioneringen på uddannelsesstederne, hvilket for sygeplejerskeuddannelsen er på 3.300 pladser.

FLERE VILLE VÆRE SYGEPLEJERSKE I 2009

Kampagnen blev skudt i gang med en stor event på Rådhuspladsen i København den 28. april 2009, hvor bl.a. Dansk Sygeplejeråds formand deltog sammen med undervisningsministeren, sundhedsministeren og regionernes formand. SLS medvirkede til at samle flere hundrede studerende i København og i resten af landet, hvor også Dansk Sygeplejeråds kredse var engagerede. Hvid Zone kom godt fra start med masser af presseomtale og flotte ansøgertal til de tre uddan-

nelser ved kvote 1-ansøgningen sidste år. Her viste tallene fra den koordinerede tilmelding (KOT), at sygeplejerskeuddannelsen oplevede en generel stigning i ansøgertal på 30 pct. i forhold til 2008. I 2008 havde 2.311 valgt sygeplejerskeuddannelsen som 1.-prioritet – i 2009 var det tal vokset til 3.005.

VANDT INTERNATIONAL PRIS FOR BEDSTE OFFENTLIGE KAMPAGNE

De flotte kampagneresultater og den modige og anderledes kampagneindsats, som bl.a. fremhæver, for at tale målgruppens – de unges – sprog, at det kræver ”klinisk blik, nosser og hjerte” at være sygeplejerske, har tilsammen gjort, at Hvid Zone var nomineret til to priser i 2009. Ved reklameprisen IAA fik kampagnen en flot 2.-plads med særlig hædrende omtale, og ved den internationale European Excellence Awards uddeling i december 2009 vandt kampagnen prisen for bedste offentlige kampagne.

Kampagnen fortsætter frem til 2011, og i 2010 sættes der særligt fokus på netop sygeplejerskeuddannelsen.

BEDRE STUDIEVILKÅR I DEN KLINISKE UNDERVISNING

Kvaliteten i den kliniske undervisning er et vigtigt fokusområde – også set i lyset af nedskæringerne på sygehusene og i kommunerne. Nedskæringerne kan have en potentielt alvorlig konsekvens i forhold til at sikre den kliniske vejledning for de studerende og vil i kombination med flere sygeplejerskestuderende øge presset på den kliniske vejledning og dermed risikere at påvirke læringsmiljøet negativt for de studerende.

Vi har sat en proces i gang, der skal skabe et større videngrundlag om og styrke den kliniske undervisning for de studerende. Vi er bl.a. i dialog med flere aktører,

herunder SLS, Undervisningsministeriet, regionerne, KL, professionshøjskolerne og de undervisende sygeplejersker om mulighederne for at forbedre den kliniske undervisning. Arbejdet skal munde ud i et status- og inspirationskatalog, der kortlægger udfordringerne og peger på konkrete initiativer og handlingsforslag til, hvordan den kliniske undervisning kan forbedres yderligere. I 2011 afholder vi en konference, der skal sætte fokus på den kliniske undervisning. Dette forventes at ske i samarbejde med Undervisningsministeriet, KL, Danske Regioner og professionshøjskolerne.

PSYKIATRISK SYGEPLEJE: FOKUS PÅ DE POSITIVE HISTORIER

Kongressen i 2008 vedtog at fastholde fokus på den psykiatriske sygepleje og inddrage temaet kompetence i psykiatrien. Vi er nu i fuld gang med at følge op på forslaget, der sigter mod at styrke fokus på den psykiatriske sygepleje og have en særlig opmærksomhed på, at der er den nødvendige og tilstrækkelige sammensætning af de sygeplejefaglige kompetencer alle steder, hvor der udføres psykiatrisk sygepleje.

For at kvalificere indsatsen har vi afholdt fokusgruppinterview med en bred vifte af aktører fra psykiatrien – herunder kongresdelegerede fra psykiatrien,

repræsentanter for klinisk praksis i social- og behandlingspsykiatrien, repræsentanter for top- og mellemlederniveau samt repræsentanter fra voksen- og børnepsykiatrien. Hertil kommer arbejdspladsbesøg i psykiatrien og møder med patientforeninger.

På baggrund af møderne med interessenterne udarbejder vi en avis, der med fakta om sygeplejerskernes indsats og positive historier sætter et positivt fokus på psykiatrien som væsentlig samfundsinstitution. Vi har også udarbejdet redskaber til at udarbejde sygeplejerskeprofil for psykiatriske sygeplejersker.

NYE OPGAVER TIL SUNDHEDSPLEJERSKERNE

Vi har gennem flere år arbejdet for at få ændret reglerne om ind- og udskolingsundersøgelser, så de bliver mere fleksible. Målet har været, at også sundhedsplejersker skal kunne udføre de lovpligtige undersøgelser. Indsatsen lykkedes, og sundhedsloven blev ændret i juni 2008, så sundhedsplejersker nu på lige fod med lægerne kan foretage ind- og udskolingsundersøgelser af skolebørn. Sundhedsstyrelsen kræver, at sundhedsplejerskerne gennemgår en kort efteruddannelse for at kunne varetage opgaven. Efteruddannelsen er udbudt flere steder i landet.

Siden 2005 har vi arbejdet for en ny sundhedsplejerskeuddannelse. Sundhedsstyrelsen har udarbejdet forslag til en ny sundhedsplejerskeuddannelse, men der pågår fortsat en drøftelse mellem Sundhedsministeriet og Undervisningsministeriet om, hvilken uddannelsesinstitution der skal udbyde uddannelsen og på hvilket niveau. Den nye uddannelse indeholder også undervisning i forhold til den nye arbejdsopgave med at udføre ind- og udskolingsundersøgelserne.

VI STØTTER MEDLEMMERNES FORSKNING OG STUDIEREJSER

Stipendiefonden giver sygeplejersker og sygeplejestuderende mulighed for at deltage i faglige arrangementer, kurser og konferencer uden for Danmark. Sigtet er at understøtte sygeplejersker og sygeplejestuderendes indsigt i udviklingen inden for sygeplejen og derved bidrage til faglig udvikling af professionen. Stipendiefonden har alene i 2009 udmøntet 610.000 kr. til mere end 100 sygeplejersker.

Dansk Sygeplejeråds sygeplejefaglige forskningsfond yder økonomisk støtte til forskning udført af sygeplejersker til fremme af syge- og sundhedsplejen i Danmark og internationalt. Fonden udmøntes hvert andet år – senest i 2009, hvor der blev uddelt 1,1 mio. kr.

1,1 MIO KR. TIL SYGEPLEJEFORSKNING

Dansk Sygeplejeråds Sygeplejefaglige Forskningsfond uddelte i maj 2009 1,1 mio. kr. til 8 sygeplejersker, som alle forsker i sundhedsfremme og forebyggelse.

NY KRÆFTUDDANNELSE

Dansk Sygeplejeråd har sammen med det faglige selskab for kræftsygeplejersker arbejdet for en specialuddannelse i kræftsygepleje. Uddannelsen er nu en

realitet og udbydes på professionshøjskolerne som 1½-årig kompetencegivende videreuddannelse for sygeplejersker.

DER ER BRUG FOR FLERE SYGEPLEJERSKER I ALMEN PRAKSIS

Vi har i kongresperioden arbejdet for, at sygeplejersker i almen praksis får udvidet deres virksomhedsområde, så de bruger deres kompetencer fuldt ud. Det er i dag op til den enkelte praktiserende læge at afgøre, hvorvidt og i hvilket omfang han eller hun anvender sygeplejersker i sin praksis. Vi gennemførte i 2008 en spørgeskemaundersøgelse af konsultationssygeplejerskers arbejdsområder og vilkår i almen praksis, speciallægepraksis og infirmerier. Undersøgelsen viser bl.a., at konsultationssygeplejersker selvstændigt varetager konsultationer.

Dansk Sygeplejeråd har i 2008 deltaget i Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses Udvalg om fremtidens almen praksis, og vores indsats for at fremhæve sygeplejerskernes kompetencer fremgår tydeligt i udvalgets rapport "Almen praksis' rolle i fremtidens sundhedsvæsen". Rapporten anbefaler, at der i fremtiden ansættes flere konsultationssygeplejersker, da deres kompetencer dækker en bred opgaveportefølje og kan anvendes i forhold til en lang række opgaver i almen praksis, bl.a. selvstændige konsultationer for patienter med kroniske sygdomme, telefonvisitation og mindre skader.

KLINISKE EKSPERTSYGEPLEJERSKER – EN KARRIEREVEJ TÆT PÅ PATIENTERNE

Sygeplejersker mangler formaliserede, kliniske karriereveje tæt på patienterne, og der er i dag i mange tilfælde u hensigtsmæssige arbejdsgange med ventetid for patienter og sygeplejersker. Samtidig mangler ikke mindst de kronisk syge patienter et bedre sundhedstilbud med mere kontrol, patientrettet forebyggelse og justering af sygepleje og behandling. Derfor arbejder vi for, at Danmark lærer af de udenlandske erfaringer og indfører kliniske ekspertsygeplejersker. I april 2009 afholdt vi en konference om kliniske ekspertsygeplejersker, hvor en række oplægsholdere fra udlandet fortalte om de positive erfaringer, der bl.a. viser, at patientsikkerheden er meget høj, når sygeplejersker har et udvidet kompetencefelt, f.eks. i forhold til at ordinere visse typer medicin. Vi har også udgivet et nyt udspil om kliniske ekspertsygeplejersker, som bl.a. indeholder eksempler på helt konkrete funktioner i forhold til diabetes. Flere partier støtter forslaget om kliniske ekspertsygeplejersker, og vi arbejder videre for at få ændret autorisationsloven og etableret en uddannelse.

KLINISKE EKSPERTSYGEPLEJERSKER

Har en grunduddannelse som sygeplejerske + klinisk erfaring + en videreuddannelse på et niveau over grunduddannelsen.

Har udvidede kompetencer til inden for et afgrænset område selvstændigt at justere og ordinere visse typer medicin, henvise til andre sundhedstilbud og igangsætte sygepleje og behandling.

Kan skabe sammenhæng i patientforløbene og varetage en stor del af den kronisk syge patients behov for sundhedstilbud, herunder forebyggelse, løbende monitorering og justering af sygepleje og behandling.

Findes i en række lande og hedder på engelsk "advanced nurse practitioners".

VI VIL STYRKE DE FAGLIGE SELSKABER

Set i lyset af de mange forandringer, sundhedsvæsenet gennemgår, er det væsentligt med et stærkt fagligt fokus. Derfor har vi arbejdet for at styrke samarbejdet med de faglige selskaber. Dette er yderligere aktualiseret af nye skatte- og momsregler for de faglige selskaber pr. 1. januar 2010. Derfor har der været

nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra de faglige selskaber. Arbejdsgruppen har udarbejdet et idékatalog med forskellige konkrete forslag til ny organisering og forbedring af samarbejdet. Hensigten er at styrke de faglige selskabers økonomiske og organisatoriske muligheder.

DSR I NORDISK SAMARBEJDE OM SYGEPLEJESENSITIVE INDIKATORER

Sygeplejerskernes Samarbejde i Norden (SSN) påbegyndte i 2008 et nordisk samarbejde om udarbejdelsen af kvalitetsindikatorer for fem områder inden for sygeplejen: Fald, smerter, ernæring, tryksår og normering. Arbejdet var foranlediget af, at Nordisk Ministerråd er i gang med at udarbejde kvalitetsindikatorer for behandling på tværs af Norden med henblik på

at kunne sammenligne sundhedsydelser. SSN samlede derfor fem arbejdsgrupper bestående af sygeplejeforskere og ledere med ekspertise inden for de fem områder. I efteråret 2009 overleverede SSN arbejdsgruppernes resultater til ministerrådet, der vil arbejde videre med dem i det fremadrettede indikatorarbejde.

SYGEPLEJEETISK RÅD

Vi har et tæt samspil med Sygeplejeetisk Råd om inddragelse af etiske aspekter i sygeplejen. Sygeplejeetisk Råd har i kongresperioden haft fokus på anvendt etik, som også bliver et tema på Sygeplejeetisk Råds jubilæumskongres i maj 2010.

FORSKNING ER GRUNDLAGET FOR PROFESSIONEL SYGEPLEJE

Det er afgørende for udviklingen af vores fag, at der bliver forsket i sygepleje – og at sygeplejersker deltager i dette arbejde. Vi deltager i det nationale samarbejdsforum for sundhedsforskning, hvor vi presser på for, at sygeplejeforskningen kommer højt på dagsordenen. Samtidig har vi vores egen forskningsstrategi, som udløber i 2010 og herefter skal fornyes.

VEJLEDNING GIVER NYE MULIGHEDER FOR SYGEPLEJERSKERNE I KOMMUNERNE

Vi lægger stor vægt på, at den formelle regulering af sygeplejerskernes virksomhed svarer til udfordringerne i den kliniske hverdag, så medlemmerne kan udøve professionel sygepleje på et formelt korrekt grundlag, og for at hverdagen i sundhedsvæsenet kan fungere så fleksibelt som muligt.

Sundhedsstyrelsen udsendte i starten af 2009 et forslag til vejledning om autoriserede sundhedspersoners brug af medhjælp. Vi kritiserede vejledningen, fordi den brugte en for stram fortolkning af, hvad der er lægeforbeholdt virksomhed. Det fremgik bl.a., at al indføring af apparatur i naturlige legemsåbninger er

operative indgreb og dermed lægeforbeholdt. Det vil i praksis betyde, at en sygeplejerske ikke kan anvende termometer uden at spørge en læge om lov. Som en konsekvens af vores indsats har Sundhedsstyrelsen udsendt en ny vejledning, som præciserer, at det kun er visse former for apparatur i naturlige legemsåbninger, der er forbeholdt læger at anvende. Den nye vejledning åbner også op for, at der kan laves rammedelegationer i det kommunale sundhedsvæsen. Vi samarbejder nu med Sundhedsstyrelsen og andre parter om at sprede informationerne fra vejledningen ud i sundhedsvæsenet.

FORNEM PRIS TIL TRE DANSKE SYGEPLEJERSKER

Florence Nightingale-medaljen uddeles hvert andet år og er blevet tildelt i alt 26 danske sygeplejersker, siden prisen blev uddelt første gang i 1920. I 2009 indstillede vi tre sygeplejersker, der alle modtog medaljen: Jørgen Venø, Gitte Wandschneider og Lone Gravgaard. Jørgen Venø har arbejdet i 19 år for Røde

Kors i forskellige krigszoner og katastrofeområder, Lone Gravgaard har arbejdet med humanitære opgaver for forskellige hjælpeorganisationer, og Gitte Wandschneider har gennem mere end 20 år arbejdet med samfundets allersvageste grupper, senest på Kirkens Korshærs værested i København.

"Medaljen er helt uden sidestykke. Det er den fornemste udmærkelse, en sygeplejerske kan få. I er fornemme ambassadører for sygeplejen. I har gjort en helt afgørende forskel for patienterne. Og I har om nogen fortjent den store anerkendelse, I får i dag."
– Fung. formand Grete Christensen ved medaljeoverrækkelsen

SYGEPLEJERSKERNE SKAL HAVE ET SUNDT OG SIKKERT ARBEJDSMILJØ

Vi arbejder for at styrke sygeplejerskernes arbejdsmiljø. Det gør vi bl.a. ved at påvirke de politiske beslutningstagere til at sikre, at de samfundsmæssige rammer, f.eks. i form af lovgivningen, understøtter et sundt arbejdsmiljø. Samtidig har vi fokus på de arbejdsplads- og individnære arbejdsmiljøforhold.

STOR TILSLUTNING TIL TEMADAGE

I november 2008 afholdt vi temadage for sikkerhedsrepræsentanter, ledere og TR i kredsene. På temadagene fik deltagerne mulighed for at udfordre holdning-

er og sætte drøftelser i gang om det psykiske arbejdsmiljø. Desuden blev der arbejdet med, hvordan man kan sætte emner på dagsordenen i MED-udvalgene, og med, hvordan TR, SiR og ledere kan støtte hinanden i at sætte dagsordenen.

Der var stor tilslutning til temadagene og positive tilbagemeldinger – både i forhold til selve indholdet og det at afholde en dag for ledere og tillidsvalgte sammen. Tilbagemeldingerne var bl.a.:

TILBAGEMELDINGER FRA TEMADAGE OM ARBEJDSMILJØ

”Jeg har lært noget om, hvor vigtigt det er at anerkende den indsats, medarbejderne yder, og give dem medejerskab over for de tiltag, som vi har i afdelingen, når der er ting, som vi absolut skal gøre.”
– Afdelingssygeplejerske Grethe Nørgaard.

”Vi fik nogle værktøjer til, hvordan man bedre kan få stress på dagsordenen i f.eks. MED-udvalg. Overordnet at man skal være mere konkret og forklare, hvorfor det er vigtigt at gøre noget ved stress.”
– Arbejdsmiljørepræsentant Lena Toft Søndergaard.

Kilde: Synergi december 2008.

FOKUS PÅ NORMERINGER I BUDGETLÆGNINGEN

Til brug for de lokale budgetdrøftelser har vi udarbejdet materiale til fællestillidsrepræsentanterne, TR og SiR. Det drejer sig om:

- pjecer om budgetlægning i kommuner og regioner
- en hjemmeside (www.dsr.dk/normeringer), der kan vejlede i budgetlægningsprocessen og hjælpe med at sætte fokus på normeringer
- en plakat, der sætter fokus på den værdi, sygeplejersker skaber.

HUG: HVERDAGENS USYNLIGE GØREMÅL

I efteråret 2008 gennemførte vi en debatkampagne på hjemmesiden om Hverdagens Usynlige Gøremål – det vil sige de gøremål, som sygeplejersker varetager på arbejdspladsen, der ikke er egentlige sygeplejeopgaver. I de 10 uger, kampagnen løb, blev der lagt fem debatoplæg på hjemmesiden med en invitation til, at medlemmer drøftede HUG. Det var også muligt at sende elektroniske

postkort som en anderledes måde at invitere til debat sygeplejersker imellem. I forbindelse med den Europæiske arbejdsmiljøuge udskrev vi en konkurrence, hvor sikkerhedsrepræsentanter kunne beskrive, hvilke HUG-opgaver sygeplejersker varetager på arbejdspladsen og betydningen for sygeplejen, samt hvordan de konkret på arbejdspladserne har arbejdet med at skabe mere tid til patienterne og mindre tid til HUG. Der blev kåret tre vindere, og historierne er offentliggjort på hjemmesiden.

DIPLMUDDANNELSE MED FOKUS PÅ ARBEJDSMILJØ OG SUNDHEDSFREMME

Sammen med det faglige selskab for arbejdsmiljøsygeplejersker har vi i samarbejde med Professionshøjskolen UCC udviklet to uddannelsesmoduler på diplomniveau om sundhedsfremme og forebyggelse med fokus på arbejdsmiljø og trivsel. Det vil herefter være muligt at tage en diplomuddannelse inden for sundhedsfremmeområdet med fokus på arbejdsmiljø.

Første modul bliver udbudt i efteråret 2010 og andet modul i foråret 2011. Uddannelsen er målrettet sygeplejersker, og vi støtter udbredelsen af denne nye mulighed for arbejdsmiljøfaglig kompetenceudvikling ved at betale kursusafgiften for i alt 10 erfarne sikkerhedsrepræsentanter, som deltager på de to første moduler.

DANSK SYGEPLEJERÅD DOKUMENTERER STRESS BLANDT SYGEPLEJERSKER

Et væsentligt bidrag på arbejdsmiljøområdet er at øge viden om sygeplejerskers arbejdsmiljø. Derfor udarbejder vi løbende undersøgelser om sygeplejerskers arbejdsmiljø, trivsel og helbred (SATH). I efteråret 2008 udkom rapporten "Stress blandt sygeplejersker", der viser, at især sygeplejersker på de medicinske afdelinger og i primærsektoren har været stressede inden for de sidste fire uger. Af den samlede gruppe af sygeplejersker rapporterer 17 pct., at de inden for de sidste fire uger har været stressede hele tiden eller en stor del af tiden. Rapporten kan downloades på dsr.dk under "arbejdsmiljø". Næstformanden har i forbindelse med offentliggørelsen af rapporten afholdt møder med beskæftigelsesordførerne med henblik på at få dem til at sætte et større fokus på sygeplejerskernes psykiske arbejdsmiljø.

VI ARBEJDER POLITISK FOR ET BEDRE ARBEJDSMILJØ

Gennem arbejdet i FTF's arbejdsmiljøudvalg har vi arbejdet for at påvirke indholdet i den trepartsaftale om arbejdsmiljø Samarbejdet, der blev indgået i foråret 2009. Fremover skal arbejdsgiveren i samarbejde med medarbejderne hvert år beslutte, hvad der skal samarbejdes om i det kommende år, og hvordan samarbejdet skal foregå. Aftalen lægger også op til et større fokus på kompetenceudvikling af den enkelte sikkerhedsrepræsentant og leder i sikkerhedsorganisationen.

Et andet resultat er, at der ved fornyelse af Forebyggelsesfonden er afsat en forsøgspulje på 20 mio. kr. i 2010 til forebyggelse af psykisk nedslidning. Her er sygeplejersker en del af målgruppen. Der er også skabt mulighed for, at der kan søges midler til projekter, der integrerer arbejdsmiljø og sundhedsfremme.

Gennem Branchearbejdsmiljørådet for Social og Sundhed (BAR SoSu) har vi bl.a. sat fokus på sygehusbyggeri, arbejdsmiljøet i almen praksis og speciallægepraksis, tjenestebiler i hjemmeplejen, den gode forflytning og ledelse på attraktive arbejdspladser.

ET SAMMENHÆNGENDE OG FOREBYGGENDE SUNDHEDSVÆSEN

Vi har i beretningsperioden været en markant aktør på det sundhedspolitiske område. Når vi præger den sundhedspolitiske dagsorden, er det med til at påvirke udviklingen af sundhedsvæsenet til gavn for patienterne og sygeplejerskerne.

Vores indsats har bl.a. fokuseret på sundhedsvæsenets snævre økonomiske rammer, forholdene for de medicinske patienter, akutområdet, sundhedsfremme og forebyggelse, psykiatri, opgavedeling mellem faggrupperne, kliniske ekspertsygeplejersker, ændring af autorisationsloven mv. I Dansk Sygeplejeråd

mener vi, at høj kvalitet og patientsikkerhed skal være et omdrejningspunkt for sundhedsvæsenet i Danmark.

Vi har gennem en række politiske udspil, kommunikationsindsats og lobbyvirksomhed været med til at sætte dagsordenen og påvirket beslutningstagere både lokalt og centralt. Det er væsentlige dagsordener, der handler om sygeplejens placering i fremtidens sundhedsvæsen. Og som derfor kræver, at vi også i de kommende beretningsperioder fastholder fokus på disse områder.

BEDRE ARBEJDSDELING MELLEM FAGGRUPPERNE

En nytænkning af arbejdsdelingen har været et centralt tema i kongresperioden. Vi arbejder målrettet for en mere tidssvarende arbejdsdeling, hvor medarbejderne får mulighed for at anvende deres kompetencer optimalt. Vi har bl.a. deltaget aktivt i den task force om arbejdsdelingen, som blev nedsat efter trepartsforhandlingerne, ligesom vi deltager i Danske Regioners referencegruppe om opgaveflytning i sygehusvæsenet.

VORES MÅL ER, AT:

- 1 Sygeplejersker afgiver opgaver, der ikke kræver en sygeplejerskeuddannelse, til et lavere specialiseringsniveau eller andre faggrupper.
- 2 Sygeplejersker fastholder ansvaret for den del af sygeplejen, kun sygeplejersker er uddannet til at varetage. Dvs. at udføre og identificere behovet for den del af sygeplejen, der ligger ud over det grundlæggende niveau.
- 3 Sygeplejersker får ansvaret for nye funktioner, som der er sundhedsfaglige argumenter for, at en sygeplejerske løser.

JORDEMØDRE ELLER SYGEPLEJERSKER PÅ BARSELSGANGENE

Jordemoderforeningen har i et nyt udspil foreslået, at jordemødre kan spille en større rolle i sundhedsvæse-

net ud over de eksisterende funktioner på fødegange og i jordemoderkonsultationer. Vi har lagt vægt på, at indlagte gravide ofte har behov for kompleks sygepleje, og at der derfor er brug for sygeplejerskefaglige kompetencer på barselsgangene, og vi arbejder derfor sammen med de faglige selskaber for, at ledere og tillidsrepræsentanter er klædt godt på til at tage de faglige drøftelser på arbejdspladserne.

FOKUS PÅ FREMTIDENS OPERATIONSSYGEPLEJE

I samarbejde med Fagligt Selskab for sygeplejersker ved steriliseringscentraler, ambulatorier, skade- og modtageafdelinger samt operationsgange nedsatte Dansk Sygeplejeråd i foråret 2009 en arbejdsgruppe, der fik til opgave at komme med et forslag til en videreuddannelse for operationssygeplejersker – et behov, der blev aktualiseret af Region Hovedstadens introduktion af en ny operationsteknikeruddannelse. Arbejdsgruppens forslag om en videreuddannelse på diplomniveau blev bl.a. baseret på medlemsmøder i kredsen, som Dansk Sygeplejeråd afholdt i samarbejde med det faglige selskab i perioden oktober-december 2009. På møderne drøftede medlemmerne, hvor operationssygeplejen bevæger sig hen, hvilken rolle sygeplejerskerne skal have i fremtiden, og hvilke uddannelsesbehov operationssygeplejerskerne har.

Som en del af indsatsen for at sætte fokus på fremtidens operations-sygepleje deltog næstformand Dorte Steenberg i efteråret 2009 i medlemsmøder med operationssygeplejersker

SUNDHEDSVÆSENET AFSKEDIGER SYGEPLEJERSKER

Nedskæringer, afskedigelser og stillingsnedlæggelser på sygehusene bredte sig i løbet af kort tid fra at være lokale problemstillinger til at være en landsdækkende problemstilling. Debatten omkring afskedigelserne på sygehusene blev dermed løftet til at være et landsdækkende anliggende, der bl.a. omhandler de økonomiske forudsætninger for sundhedsvæsenet. Hovedbestyrelsen vedtog i den forbindelse en strategi, som sikrer, at medlemmerne og de tillidsvalgte får den nødvendige information om besparelsernes omfang og konsekvenser samt støtte til de kollegaer, der bliver afskediget. Situationen i kommunerne er også fulgt tæt.

På det politiske plan er der lagt pres på politikerne i Danske Regioner og i Folketinget for at vise, at nedskæringerne i sundhedsvæsenet er kortsigtede og urimelige. Hovedorganisationerne FTF, LO og AC er bl.a. gået ind i sagen med krav om et langsigtet sundhedsforlig bl.a. på baggrund af pres fra Dansk Sygeplejeråd. Der er også i beretningsperioden igangsat et arbejde med at analysere de økonomiske forudsætninger for sundhedsvæsenet sammen med forskere. Tanken er bl.a., at vi skal bruge analyserne til at lægge pres på økonomiforhandlingerne i maj og juni måned.

Nedskæringer og fyringsrunder ramte hospitaler i hovedstaden i starten af 2010, og også sygeplejersker blev ramt. I den forbindelse var Grete Christensen i DR2's Debatten torsdag den 11. februar, hvor hun talte sygeplejerskernes sag over for bl.a. sundhedsministeren og flere regionsrådspolitikere.

VI PRESSER PÅ FOR MERE SUNDHEDSFREMME OG FOREBYGGELSE

Antallet af kronisk syge vil vokse markant i de kommende år. Allerede i dag lever 1,7 millioner danskere med en eller flere kroniske sygdomme, og om bare 10 år vil det tal være vokset til 2 millioner. Udviklingen kan få store konsekvenser for folkesundheden, for det behandlende sundhedsvæsen og for sygeplejerskernes arbejdsvilkår. Derfor er Dansk Sygeplejeråd gået aktivt ind i arbejdet for at sætte sundhedsfremme og forebyggelse højere op på den politiske dagsorden.

Vi har i kongresperioden fortsat samarbejdet med Danmarks 25 største patient- og sundhedsorganisationer i Netværk for en Folkesundhedsreform, som vi var med til at stifte i 2007. Netværkets og vores første mål var at sætte sundhedsfremme og forebyggelse højere op på den politiske dagsorden og få nedsat en forebyggelseskommission. Det er lykkedes. Det samme er målet om at få regeringen til at udarbejde en

national handleplan for sundhedsfremme og forebyggelse. Regeringen har dog ikke lagt op til nationale mål for indsatsen i sit forslag til handleplan, ligesom der ikke er sat midler af til, at kommuner og regioner kan løfte opgaven. Derfor arbejder vi videre for en mere ambitiøs handleplan.

Vi har i kongresperioden holdt to konferencer på Christiansborg i maj 2009 og februar 2010 sammen med Netværk for en Folkesundhedsreform, været i kontakt med politikere og holdt møder med Forebyggelseskommissionen og andre beslutningstagere. Vi har også lavet analyser, der viser, at det især er de små kommuner, som ikke er i stand til at løfte forebyggelsesindsatsen. Det understreger behovet for en handleplan med nationale mål, så folkesundheden ikke afhænger af borgernes postnummer.

MEDICINSKE PATIENTER HAR BRUG FOR ET BEDRE SUNDHEDSTILBUD

Gennem analyser og en vedvarende kommunikativ og politisk indsats har vi i kongresperioden sat et markant fokus på forholdene for de medicinske patienter. Vi har bl.a. udsendt to politiske udspil i henholdsvis oktober 2008 og maj 2009, der påviser, at det medicinske område er presset af overbelægnings, underbemanning, manglende udskrivninger af færdigbehandlede patienter og et stort arbejdspress.

Den 18. maj 2009 afholdt vi en konference på Christiansborg, som er blevet fulgt op af møder med politikere og samarbejdspartnere. Forholdene for de medicinske patienter eller for personalet er ikke løst, så selvom indsatsen indtil videre bl.a. har resulteret i et øget fokus på området, f.eks. i økonomiaftalerne, er det et fortsat indsatsområde i de kommende år.

SYGEPLEJERSKERNE I EN NY AKUTSTRUKTUR

Inden for de næste 10-15 år vil det danske sundhedsvæsen være bygget op omkring færre, men mere specialiserede akutsygehuse. Det er en nødvendig udvikling, hvis borgerne fremover skal have et sygepleje- og behandlingstilbud af høj og ensartet kvalitet. Men det stiller også krav til, at der er et velfungerende præhospitalt tilbud til borgerne – f.eks. i form af sygeplejerskebemandede skadestudier og nærskadestuer samt øget brug af sygeplejersker i eksempelvis telefonvisitation i vagtcentraler og lægevagt. Vi har arbej-

det aktivt for at præge udviklingen omkring akutområdet og har bl.a. i kongresperioden været repræsenteret i udvalget vedrørende sundhedsfaglige opgaver i alarmeringsfasen i udvælgelsen af det præhospitale akutberedskab. Vi har bl.a. sat fokus på de væsentlige opgaver, sygeplejersker fremover skal løfte inden for akutområdet samt behovet for efter- og videreuddannelse. Vi vil også i de kommende år være en central aktør i forbindelse med at præge udviklingen på det akutte og præhospitale område.

DSR MED I STYREGRUPPER OM TELEMEDICIN OG PATIENTINDEKS

Efter at sundhedsministeren i 2006 loftede den amtslige udvikling af EPJ over til en national organisation, Sammenhængende Digital Sundhed i Danmark (SDSD), har SDSD arbejdet med at etablere en national infrastruktur for digitalisering af sundhedsvæsenet. Vi er repræsenteret i to programstyregrupper for udvikling af telemedicinske løsninger og for et nationalt patientindeks

på sundhed.dk. Det nationale patientindeks vil i fremtiden samle alle de digitale data, der er for den enkelte patient, og give et overblik over sundhedsydelser, indlæggelser mv. I styregrupperne arbejder vi målrettet for, at sygeplejersker får en fremtrædende placering inden for telemedicinen, og for, at sygeplejersker får adgang til relevante data i patientindeksene.

DANMARK HAR BRUG FOR SYGEPLEJERSKER

Manglen på sygeplejersker har længe været et stort problem i sundhedsvæsenet. Inden for de seneste par år har der dog været en positiv udvikling, som blandt andet skyldes en kombination af flere dimittender, flere autoriserede sygeplejersker og flere sygeplejersker, der er gået fra vikarbureauer tilbage til sygehuse. Derfor er der kommet omkring 2000 flere sygeplejersker på de offentlige sygehuse de seneste to år. Ser man længere ud i fremtiden, er der dog en stor udfordring i forhold til fortsat at rekruttere flere til faget, så sygeplejerskemanglen også kan reduceres i fremtiden.

KONGRES 2010

Fremtidens sygepleje – forenet i fællesskab!

DANSK SYGEPLEJERÅD

Sankt Annæ Plads 30

Postbox 1084

1008 København K

Tlf. 33 15 15 55

Fax 33 15 24 55

dsr@dsr.dk

www.dsr.dk